

UZASADNIENIE

Małoletnia powódka N. M. pozwem z dnia 19 grudnia 2018r. reprezentowana przez dziadków: J. M. (1) i R. M. wniosła o zasądzenie od drugich dziadków od strony ojca: M. G. i D. G. od dnia wniesienia pozwu alimentów w kwocie po 200 zł od każdego z pozwanych, do 10-go dnia każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat.

W uzasadnieniu wskazano, iż małoletnia N. M. jest córką R. G. - syna pozwanych. Z powodu całkowitej niewydolności wychowawczej rodziców N. zostali oni pozbawieni władzy rodzicielskiej a J. M. (1) i R. M. pełnią rolę spokrewnionej rodziny zastępczej i opiekunów prawnych dla wnuczki. Syn pozwanych zalega z alimentami na kwotę 7892,89 zł a kwota uzyskiwana w toku egzekucji nie jest wyższa niż 78 zł miesięcznie. Tymczasem koszty utrzymania wnuczki która w chwili obecnej uczy się w S. w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr (...) na profilu medyczno-chemicznym nie są małe i obecnie wynoszą 1728 zł miesięcznie, a składają się na nie: udział w czynszu - 188 zł, udział w rachunku za prąd - 31 zł, udział w rachunku za gaz - 33 zł, koszty Internetu - 130 zł, Internet - 16 zł, koszty żywienia w internacie - 230 zł, koszty dojazdów do S. - 120 zł, koszty żywienia poza internatem - 350 zł, odzież - 200 zł, środki higieniczne i kosmetyki - 100 zł, detergenty - 50 zł, leki i suplementy - 50 zł, bilety komunikacji - 80 zł, koszty związane ze szkołą - 150 zł. Opiekunowie prawni wskazali, że jako rodzina zastępcza otrzymują kwotę 690 zł oraz kwotę 500 zł z tytułu zasiłku 500+. Zatem otrzymywana kwota 1190 zł, a z kwotą otrzymywaną od komornika niecałe 1270 zł nie jest wystarczająca aby pokryć podstawowe potrzeby wnuczki. Nadto wskazali, iż matka dziecka nie pracuje i w żaden sposób nie dokłada się do utrzymania córki. Podnieśli, że chcieliby liczyć na wsparcie dziadków aby pokryć wszystkie podstawowe koszty utrzymania wspólnej wnuczki, bowiem ze swojej strony dokładają wszelkich starań aby utrzymać N. i dobrze ją wychować.

W odpowiedzi na pozew pozwana D. G. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania. W uzasadnieniu podała, że roszczenie objęte pozwem ma charakter szczególny, albowiem zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem obowiązek alimentacyjny dziadków względem wnuczki zachodzi wówczas, gdy uprawniony do alimentów pozostaje w niedostatku, co nie ma miejsca w niniejszej sprawie. Podniosła, że nie kwestionuje kosztów utrzymania wnuczki, jednakże jej sytuacja zdrowotna, osobista i majątkowa uniemożliwia jejłożenie na wnuczkę w jakiegokolwiek wysokości. W chwili obecnej ma 65 lat i jej sytuacja materialna jest bardzo trudna. Co miesiąc pobiera świadczenie emerytalne w wysokości 1.498,14 zł netto. Z uwagi na wiek i stan zdrowia nie ma możliwości podjęcia dodatkowego zatrudnienia, a jest osobą schorowaną. Miesięczne koszty utrzymania mieszkania, które ponosi wspólnie z mężem M. G. to kwota 822, 66 zł. Ponadto ponosi miesięczny koszt opłaty za działkę w kwocie 32,60 zł. Jest na diecie cukrzycowej i ponosi z tego tytułu wydatki na żywienie w wysokości ok. 800 zł, a na środki higieniczne i środki czystości musi wydatkować comiesięcznie ok. 150 zł. Na lekarstwa ok 150 zł miesięcznie. Wskazała, iż zaniechanie obowiązku alimentacyjnego przez jej syna R. G. nastąpiło z przyczyn niezależnych od niego, albowiem jest osobą schorowaną i w chwili obecnej jego stan zdrowia nie pozwala mu na podjęcie pracy bo dwukrotnie przeszedł już nieudane operacje kolana i obecnie czeka na trzeci, kolejny termin operacji, nie jest w stanie poruszać się samodzielnie, porusza się z pomocą kul.

W odpowiedzi na pozew pozwany M. G. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania. Stwierdził, że nie kwestionuje kosztów utrzymania wnuczki, jednakże jego sytuacja zdrowotna, osobista i majątkowa uniemożliwia mułożenie na wnuczkę. Podał, że ma 68 lat, pobiera świadczenie emerytalne w wysokości 1.746,38 zł netto. W 2015 r. wykryto u niego nowotwór złośliwy gruczołu krokowego i pozostaje pod stałą opieką onkologa. Wizyty ma 4 razy w roku, a koszt jednej wizyty wynosi 150 zł. Również 4 razy w roku zmuszony jest wykonać specjalistyczne badania krwi, których jednorazowy koszt wynosi 35 zł. Na skutek choroby nowotworowej musi przyjmować leki (których koszt wynosi 100 zł miesięcznie), przestrzegać specjalistycznej diety onkologicznej (mój miesięczny koszt żywienia wynosi 450 zł) i zażywać suplementy w leczeniu nowotworów (koszt suplementów 216 zł). Ponadto choruje na łuszczycę, a na leki z tego tytułu przeznaczam kwotę 150 zł miesięcznie. Ma również cukrzycę i z tego tytułu na leki wydatkuję kwotę 30 zł miesięcznie. Miesięczne koszty utrzymania mieszkania, które

ponoszę wspólnie z żoną D. G. to kwota 822, 66 zł. Podniósł, że przedstawiciele ustawowi małoletniej powódki nie wykazali w jakikolwiek sposób swojej sytuacji materialnej.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletnia N. M. urodziła się (...) i pochodzi ze związku (...). Rodzice małoletniej postanowieniem Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 20 grudnia 2017r. wydanym w sprawie o sygn. akt III Nsm 238/16 zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej nad wykonywania władzy rodzicielskiej nad małoletnią córką N. M. i w ten sposób zmienił punkt II Wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 22 maja 2006 roku, sygn. X RC 193/05 oraz umieścił małoletnią N. M. w pieczy zastępczej – rodzinie zastępczej dziadków J. i R. M. zam. ul. (...), (...)-(...) Ś.. Pozwani D. G. i M. G. są dziadkami małoletniej ze strony ojca. Postanowieniem z dnia 29 stycznia 2018r. w sprawie o sygn. akt III Nsm 17/18 Sąd Rejonowy w Świnoujściu ustanowił dla małoletniej N. M. opiekę prawną i funkcję opiekuna prawnego dla małoletniej N. M. powierzył J. M. (1) i R. M..

Bezsporne, a nadto: odpis zupełny aktu urodzenia małoletniej k.6, odpis zupełny aktu urodzenia R. G. k.5, postanowienie k.7,8

Małoletnia N. M. ma ukończonych 16 lat i uczy się w S. w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr (...) na profilu medyczno-chemicznym, zdała do II klasy. Miesięczne usprawiedliwione koszty utrzymania powódki wynoszą: opłata za pokój na stacji – 250 zł, wyżywienie 450 zł, odzież i obuwie – 100 zł, kosmetyki i środki czystości – 100 zł, bilet sieciowy miesięczny – 50 zł, telefon – 40 zł, książki do szkoły – 320 zł rocznie (27 zł miesięcznie), korepetycje z matematyki – 40 zł, witaminy – 80 zł, wizyty u lekarza endokrynologa – 250 zł rocznie (21 zł miesięcznie), bilety kolejowe ze S. do Ś. – 56 zł. Łączne miesięczne koszty utrzymania małoletniej N. M. wynoszą 1214 zł. Małoletnia ma problemy ze skórą, chodzi do trychologa.

Dowody:

- wysłuchanie małoletniej B. M. k.99
- przesłuchanie opiekuna prawnego J. M. (1) k.63-65

Małoletnia B. M. korzysta z konta bankowego założonego na nazwisko babci J. M. (1), na które wpływają jej pieniądze z tytułu pełnienia funkcji rodziny zastępczej – 700 zł, świadczenie 500+, alimenty od ojca R. G. - 400 zł, 100 zł od babci J. M. (1), łącznie kwota 1700 zł miesięcznie. Ojciec powódki R. G. w ugodzie sądowej z dnia 5 maja 2011 r. w sprawie o sygn. akt III RC 231/18 zawartej przed Sądem Rejonowym w Świnoujściu zobowiązał się płacić alimenty na rzecz córki w wysokości po 400 zł miesięcznie, płatne z góry do dnia 15-go każdego miesiąca do rak matki B. M. wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 5 maja 2011r. i w ten sposób podwyższył alimenty zasądzone wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 9 listopada 2004r. sygn. akt III RC 286/04.

Dowody:

- ugoda sądowa k.37 akt sprawy III RC 48/11
- wyciąg z rachunku bankowego k.80-82

Przeciwko R. G. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Świnoujściu R. J. w sprawie Kmp 156/04 prowadzi postępowanie egzekucyjne. W okresie od grudnia 2018r. do marca 2019r. komornik egzekwował od dłużnika po 200 zł miesięcznie, a wierzycielce przekazywał 169,70 zł, w kwietniu 2019r. – 300 zł , przekazał powódce 254,70 zł, w maju 2019r. – 600 zł , przekazał powódce – 400 zł, w czerwcu: 10 i 25 czerwca dwa razy po 600 zł. Ojciec powódki pracuje w Norwegii przy stawianiu rusztowań.

Dowody:

- zaświadczenie o dokonanych wpłatach k.77-79

- dowody wpłaty k.90

Matka powódki B. M. nie przekazuje córce dobrowolnie pieniędzy i nie łoży na jej utrzymanie, zamieszkuje w Ś. i sporadycznie odwiedza swoich rodziców i małoletnią. W stosunku do matki powódki B. M. nie toczyło się postępowanie w przedmiocie alimentów na rzecz małoletniej córki. Opiekunowie prawni małoletniej nie występowali do Sądu o zasądzenie na rzecz małoletniej alimentów od matki.

Dowody:

- notatka urzędowa k.69

- wysłuchanie małoletniej B. M. k.99

- przesłuchanie opiekuna prawnego J. M. (1) k.63-65

- przesłuchanie opiekuna prawnego R. M. k.65

Pozwana D. G. ma 65 lat, pobiera emeryturę w wysokości 1498 zł netto. Nie uzyskuje innych dochodów. Mieszka wraz z mężem M. G. w spółdzielczym własnościowym mieszkaniu. Miesięczne wydatki pozwanej wynoszą: czynsz za mieszkanie -513 zł, prąd - 220 zł co dwa miesiące, gaz co drugi miesiąc 49 zł, wyżywienie swoje i męża - 800 zł, nie kupuje odzieży, środki czystości - 40 zł i środki higieniczne - 20 zł, telefon na kartę - 20 zł, telewizję i (...) 49 zł, za telewizję kablową -38zł, abonament radiowo- telewizyjny- 27,50 za 3 miesiące. Łącznie miesięcznie koszty utrzymania pozwanej wynoszą 995 zł. Pozwana leczy się z powodu cukrzycy, niedoczynności tarczycy, nadciśnienia tętniczego, na leki wydaje od 60 do 100 zł miesięcznie. Prywatnie chodzi na wizyty do endokrynologa dwa razy w roku, wizyta kosztuje 120 zł plus badania - 80 zł. Na wizyty u lekarza okulisty - 50 zł raz w roku. Pozwana utrzymuje kontakt z wnuczką, ostatnio N. M. odwiedziła babcię w marcu. Pozwana dawała wnuczce pieniądze w marcu - 100 zł, z okazji (...) Bożego Narodzenia - 100 zł, na Dzień Dziecka-100 zł.

Dowody:

- przesłuchanie pozwanej D. G. k.84-85

- decyzji ZUS k.27-k. 28,

- zeznanie podatkowe k. 29 – k. 30,

- dowodów wpłat k. 31- k. 35

- polisa ubezpieczeniowa k.36,

- karta informacyjna k. 40,

- dokumentacja medyczna 40-42,

- faktura za leki – k. 43,

- zaświadczenie lekarskie – k. 44,

Pozwany M. G. ma 68, pobiera emeryturę w kwocie - 1710 zł netto. Posiada oszczędności około 8000 zł. Na koszty utrzymania pozwanego składają się koszty utrzymanie mieszkania- 800 zł z opłatami, wyżywienie 600 zł, ubrania i obuwie -30 zł miesięcznie, kosmetyki i środki czystości 40 zł, telefon 5 zł miesięcznie, leki - 600 zł łącznie z wizytami u lekarzy. Pozwany choruje na nowotwór złośliwy, jeździ do S. i wizyta łącznie z dojazdem kosztuje 250 zł raz na 3 miesiące. Pozwany leczy się psychiatrycznie z powodu nerwicy i na leki wydaje 120 zł. Ponadto leczy się na łuszczycę

i na leki wydaje 60 zł miesięcznie. Ma podejrzenie przerzutów i musi wykonać badanie rezonansem magnetycznym prywatnie, z uwagi na długi czas oczekiwania na badanie refundowane przez NFZ. Miesięczne koszty utrzymania pozwanego wynoszą 1666 zł.

Dowody:

- wyciąg z rachunku bankowego – k.88-89
- przesłuchanie pozwanego M. G. k.85-86
- decyzja zus k.52 - 53,
- zeznania podatkowego PIT 40A - k. 54 - k. 55,
- faktury – k. 56,
- koszty leczenia wraz z paragonami – k. 57,
- karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 58,
- zeznania podatkowego PIT za 2017 r. – k. 59 – 61

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w przedmiocie alimentów na rzecz małoletniej powódki od dziadków jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu.

Ustalony powyżej stan faktyczny oparty został na dowodach szczegółowo wskazanych przy stanie faktycznym, a w szczególności na powyżej powołanych dowodach z dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, albowiem strony nie zakwestionowały zarówno autentyczności, jak i treści tychże dokumentów; jednocześnie Sąd nie powziął wątpliwości, co do wiarygodności ww. dokumentów. Ponadto podstawę ustaleń faktycznych stanowiły zeznania opiekunów prawnych powódki i pozwanych przesłuchanych w charakterze stron a także wysłuchanie małoletniej powódki. Sąd uznał dowody osobowe za wiarygodne w zakresie w jakim korespondowały z przedłożonymi do akt sprawy dokumentami.

Zgodnie z art. 128 k.r.o. obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny), obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Obowiązek alimentacyjny obciąża zstępnych przed wstępnymi, a wstępnych przed rodzeństwem; jeżeli jest kilku zstępnych lub wstępnych - obciąża bliższych stopniem przed dalszymi (art. 129 § 1 k.r.o.). Krewnych w tym samym stopniu obciąża obowiązek alimentacyjny w częściach odpowiadających ich możliwościom zarobkowym i majątkowym (art. 129 § 2 k.r.o.). Zasadą jest również, że obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo, gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami (art. 132 k.r.o.).

Sąd Rejonowy podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 1966 r. (III CR 89/66, LEX nr 5992), że obowiązek utrzymania i wychowania dzieci ciąży przede wszystkim na jego rodzicach. Oznacza to jeśli jedno z rodziców nie żyje, obowiązek ponoszenia w całości ciężarów związanych z utrzymaniem i wychowaniem dziecka spoczywa w zasadzie na drugim z rodziców. Dopiero gdy zostanie ustalone, że pozostali przy życiu rodzic nie jest w stanie w całości lub części sprostać swoim obowiązkom względem dziecka i z tego powodu dziecko mogłoby znaleźć się w niedostatku - w grę wchodzi subsydiarny obowiązek dalszych krewnych. Ponadto Sąd N. w orzeczeniu z dnia 22 kwietnia 1974 r. (III CRN 66/74) stwierdził, że jeśli jedno z rodziców jest całkowicie niezdolne do wykonywania ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego - obowiązek ponoszenia w całości ciężarów związanych z utrzymaniem i wychowaniem wspólnych dzieci - spoczywa w zasadzie na pozostałym rodzicu (por. orz. SN z 24.V.1966 r. III

Cr 89/66). Dopiero gdyby zostało ustalone, że drugi z rodziców - mimo odpowiedniej staranności i wykorzystania wszystkich możliwości zarobkowych - nie jest w stanie w całości lub części sprostać swoim obowiązkom względem dziecka i z tego powodu dzieci mogłyby znaleźć się w niedostatku - w grę wchodziłby subsydiarny obowiązek dalszych krewnych, a w szczególności dziadków (art. 128 i 129 k.r.o.).

Podkreślenia wymaga, że przepis art. 133 § 1 k.r.o. nakłada obowiązek alimentacyjny na rodziców dziecka. Dopiero gdyby żadne z rodziców nie było w stanie wypełnić swego obowiązku alimentacyjnego, wejdzie w grę posiłkowy obowiązek krewnego dalszego (art. 132 i 129 § 1 k.r.o.). W myśl przepisu art. 133 § 1 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Należy przy tym wskazać, iż stosownie do treści art. 135 § 1 k.r.o., zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd nie daje podstaw do uznania, że małoletnia powódka znajduje się w niedostatku i zasadne jest żądanie alimentów na jej rzecz od dziadków. Nie zasługują też na uwzględnienie wywody dziadków macierzystych, iż małoletnia nie ma zaspokojonych uzasadnionych potrzeb, są one chybione. Pomiędzy realizowaniem usprawiedliwionych potrzeb dziecka a sytuacją, gdy dziecko znajduje się w niedostatku, jest różnica. To rodzice mają obowiązek realizować usprawiedliwione potrzeby dziecka, a jeżeli tego nie czynią, to krewni w dalszej kolejności są zobowiązani do świadczeń alimentacyjnych wtedy, gdy dziecko znajduje się w niedostatku.

W ocenie Sądu, przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe w sposób jednoznaczny wykazało, że zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniej powódki N. M. wynosi nieco ponad 1200 zł (dokładnie 1224 zł miesięcznie) oraz że dysponuje ona taką kwotą tj. 1200 zł a razem ze świadczeniem 500+ kwotą 1700 zł miesięcznie. Należy podkreślić, że małoletnia jest córką B. M., która nie mieszka razem z jej opiekunami prawnymi, aczkolwiek ich odwiedza. Z zeznań J. M. (1) i twierdzeń powódki wynika, że matka nie przekazuje dobrowolnie żadnych pieniędzy na jej utrzymanie. Opiekunowie prawni nie składali jednak w imieniu powódki pozwu o zasądzenie od matki alimentów i nie toczy się w Sądzie postępowanie w tym przedmiocie, a zatem Sąd nie badał jakie są możliwości zarobkowe i majątkowe matki powódki jako zobowiązanej do łożenia na rzecz córki w pierwszej kolejności. Sąd w trakcie postępowania ustalił, że miesięczne usprawiedliwione koszty utrzymania małoletniej powódki wynoszą 1200 zł, a nie tak jak podnosiła babcia małoletniej w pozwie 1700 zł. Nieuzasadnione okazały się wydatki związane z udziałem w kosztach utrzymania mieszkania opiekunów prawnych powódki w łącznej kwocie 400 zł bowiem małoletnia na co dzień zamieszkuje i uczy się w szkole w S., a ponadto wydatki za opłatę i wyżywienie w Internacie, bo N. nie mieszka w Internacie tylko na stacji, ani też nie stołuje się w Internacie, tylko sama gotuje. Koszty dojazdów do Ś. ze S. i spowrotem wynoszą 56 zł a nie 120 zł, bowiem powódka przyjeżdża do domu raz na dwa tygodnie, a gdy ma dużo nauki to nawet rzadziej. Usprawiedliwione koszty zakupu odzieży i obuwia to 100 zł a nie 200 zł miesięcznie, bilety komunikacji miejskiej – to jak stwierdziła sama N. - 50 zł a nie 80 zł. Ponadto Sąd uwzględnił okoliczność, że pozwana D. G. (babcia od strony ojca) przekazuje wnuczce prezenty okolicznościowe na Dzień Dziecka, Ś. i urodziny w kwocie po 100 zł. Sama małoletnia podczas wysłuchania przed sędzią stwierdziła, że kwota, która wpływa na jej konto wystarcza jej na zaspokojenie podstawowych codziennych potrzeb, a jedynie brakuje jej na rozrywki typu: wyjścia do kina, teatru czy do kawiarni a pozew o alimenty wnosila aby: „zabezpieczyć się na przyszłość, jak skończy 18 lat”. Jednakże powyższe okoliczności nie świadczą o tym, że powódka znajduje się w niedostatku a ponadto ojciec jej zaczął dokonywać komornikowi, który prowadzi postępowanie egzekucyjne wyższych wpłat niż wcześniej i powódka otrzymuje w całości kwotę alimentów zasądzonych od ojca. Natomiast nie zostały jeszcze zbadane możliwości zarobkowe i majątkowe matki i w ocenie Sądu powódka w pierwszej kolejności powinna zwrócić się do Sądu z pozwem o alimenty od matki, a gdyby się okazało, że matka nie wywiązuje się z tego obowiązku albo jest to nadmiernie utrudnione, zaś powódka pozostawałaby w niedostatku, to dopiero wówczas może ona dochodzić alimentów od dziadków jako zobowiązanych w dalszej kolejności.

Dlatego też Sąd oddalił powództwo jako nieuzasadnione (pkt. I wyroku). Sąd o kosztach postępowania orzekł w punkt II wyroku w oparciu o art. 102 k.p.c. i odstąpił od obciążenia małoletniej powódki nieuiszczonymi kosztami postępowania, mając na względzie że uczy się i nie posiada żadnego majątku.

Mając na uwadze powyższe na względzie, orzeczono jak w sentencji wyroku.

sędzia Liliana Wojciechowska

Sygn. akt III RC 231/18

ZARZĄDZENIE

Ś., dnia 2 sierpnia 2019 r.

1. Odnotować
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć opiekunowi prawnemu powódki- J. M. (2)- zgodnie z wnioskiem
3. Akta przedłożyć z pismami lub za 21 dni.

Sędzia L. W.